

Profilová část maturitní zkoušky 2020

TÉMATA K MATURITĚ Z DĚJEPISU

Zkoušející: Mgr. Jan Volf

1) Pravěk lidstva a orientální despocie

Názory na vznik člověka, paleolit, mezolit, neolit, používání prvních kovů, Keltové.
Sumerská říše, semitská Mezopotámie, Asýrie, Babylónie.
Hlavní rysy Fénicie, Palestiny.
Vývojové etapy starověkého Egypta, charakteristika egyptské společnosti, kultury.
Starověká Indie a Čína.

2) Starověké Řecko

Egejský svět – starověké Mykény, Kréta.
Homérovo a archaické Řecko, význam velké řecké kolonizace, klasické Řecko.
Srovnání Sparty a Atén, peloponéské války, thébská hegemonie.
Význam Alexandra Makedonského, jeho tažení, helénismus.

3) Starověký Řím

Etruskové, vznik Říma, ovládnutí Itálie Římem.
Punské války, krize římské republiky.
Povstání otroků, principát.
Dominát, rozloha impéria, příčiny rozpadu římské říše, římská kultura.

4) Raný středověk

Stěhování národů, barbarské státy, rysy raného středověku.
Franská říše, Byzanc, Vikingové, arabská říše.
Slované, počátky prvních útvarů na našem území, Velká Morava, počátky českého státu.
Středověká společnost, kultura.

5) Rozvinutý středověk

Základní rysy středověku – vznik měst, jejich význam, hospodářství ve středověku.
Státy v Anglii, Francii, Španělsku.
Německé státy – vývoj v Svaté říši římské, stoletá válka, vývoj Ruska, balkánských států, tehdejší kultura, církev.

6) České země v rozvinutém středověku

Kolonizace, vznik měst u nás, rozvoj peněžních vztahů, dolování.
Poslední Přemyslovci.
Vláda Lucemburků – Jana Lucemburského, Karla IV., Václava IV., kultura tehdejší doby.

7) Husitství

Krize středověké společnosti, husitství, J. Hus, husitské války.
Doba po husitských válkách a vláda Jiřího z Poděbrad.
Vláda Jagellonců u nás, hospodaření šlechty a měst, jejich spory.

8) Renesance a zámořské objevy

Vznik renesance, rysy renesance, památky u nás i Evropě, znaky stylu, umělci.
Příčiny zámořských objevů.
Objevné cesty Portugalců a Španělů, střety s indiánskými kulturami.
Důsledky zámořských objevů.

9) **Problematika 16. a 17. století a 30leté války**

Reformace a její představitelé.
Reformace a protireformace v Evropě, reformace v českých zemích.
Nizozemská revoluce, anglická revoluce.
Počátky kapitalismu v Anglii.
Příčiny a průběh 30leté války.

10) **České země v období stavovské monarchie a za absolutismu 1526–1740**

Nástup prvních Habsburků u nás, střety se šlechtou, náboženská problematika.
Podnikání měst, šlechty.
České stavovské povstání 1618–1620, osudy českých zemí za 30leté války.
Doba pobělohorská, druhé nevolnictví – rekatolizace, vlády Ferdinandů II., III., Leopolda I.
Renesanční a barokní umění dané doby v našich zemích.

11) **Období absolutismu a osvícenství**

Absolutismus Bourbonů ve Francii a osvícenství u nás – reformy Marie Terezie, Josefa II., jejich vláda.
Rusko za vlády Petra Velikého a Kateřiny Veliké
Vznik Pruska, revoluce v Americe – vznik Spojených států.
Velká francouzská revoluce.

12) **Svět v 1. pololetí 19. století**

Napoleonské války, bitvy jeho tažení, pád Napoleona.
Utvoření Svaté aliance, Vídeňský kongres, Evropa v 30. letech 19. století.
Průmyslová revoluce a její důsledky.
Rok 1848 v Evropě – revoluce.
České národní obrození, rok 1848 u nás, svatodušní bouře.

13) **Svět 2. poloviny 19. století**

Sjednocení Itálie a Německa.
Válka Severu a Jihu ve Spojených státech.
Charakteristika evropských velmocí (Velká Británie, Francie, Rusko).
Kolonizace, svět mimo Evropu.
České země po r. 1848 do konce století – Bachův absolutismus, dualismus jeho následky.
Vědecko-technická revoluce.

14) **První světová válka**

Vznik Trojspolku a Dohody, cíle velmocí, příčiny 1. sv. války.
Specifika 1. sv. války, průběh 1. sv. války.
Hlavní evropská a mimoevropská bojiště.
Československý vnitřní a zahraniční odboj.
Pařížská mírová konference, její důsledky, Společnost národů.

15) **Svět mezi světovými válkami**

Meziválečné vztahy, konference, dohody.
Ideologie fašismu – nástup k moci v Itálii.
Nacismus v Německu od vzniku až po nástup Hitlera k moci, vznik Osy.
Období hospodářského růstu v 20. letech – Spojené státy, Velká Británie, Francie.
Čína, Indie, Turecko, sionismus.
Hospodářská krize a její důsledky.

16) **Československá první republika**

Vysvětlení vzniku ČSR, problémy při vzniku ČSR.
Utváření státu, kultura, věda, umění, hospodářství.
Hospodářská krize u nás, její následky.
Cesta k zániku ČSR, Mnichov.

17) **Rusko, Sovětský svaz ve 20. století.**

Rusko-japonská válka, důsledky.
Únorová revoluce 1917, dvojvládí.
Říjnová revoluce, občanská válka, stalinismus – jeho projevy, hospodářství, politické procesy.
N. S. Chruščov, Brežněvův neostalinismus, Gorbačov, rozpad SSSR, současné Rusko

18) Druhá světová válka

Příčiny, válka v Polsku, ve Skandinávii, na západě Evropy, bitva o Anglii.
Tažení na Balkán, válka v Africe.
Operace Barbarossa, její důsledky.
Vstup USA do války, tažení v Tichomoří.
Vznik protihitlerovské koalice, osvobození Evropy.
Holocaust.

19) České země a Slovensko za 2. sv. války

Mnichovská dohoda.
Období druhé republiky, vznik protektorátu Čechy a Morava, Slovenský štát.
Život za protektorátu, heydrichiády.
Domácí a zahraniční odboj.
Slovenské národní povstání, osvobození Československa, Pražské povstání.

20) Rozdělení poválečného světa, 3. průmyslová revoluce

Vznik OSN, základy uspořádání poválečného světa.
Charakteristika supervelmocí SSSR a Spojených států.
Počátky studené války, objasnění celosvětového nebezpečí agrese SSSR, význam Marshallova plánu, Trumanova doktrína.
Vojenské bloky – NATO, Varšavská smlouva, karibská a berlínská krize, třetí průmyslová revoluce a její priority.

21) Svět demokracie

Spojené státy – supervelmoc, činnost amerických prezidentů, do 90. let 20. stol.
SRN a Japonsko – jejich poválečný hospodářský zázrak, vývoj v dalších západoevropských zemích.
Evropská integrace, vznik EU, hospodářská a migrační krize, skupina států G8–G20.
Vznik ekonomicky silných států světa – asijské tygři.

22) Třetí svět dekolonizace, ohniska konfliktů

Objasni proces dekolonizace, problematika indického subkontinentu.
Čína a problém vůdcovství třetího světa, arabsko-izraelské války
Válka v Koreji, v Indočíně (ve Vietnamu).
Země Perského zálivu, invaze do Afganistánu, terorismus, arabské jaro, Islámský stát.

23) Země Sovětského svazu

Vznik satelitů SSSR – převzetí moci komunisty.
Charakter budování socialismu, průvodní znaky, proč neobstál v konkurenci s demokracií.
Specifika vývoje zemí socialistického světa, tzv. třetí cesta.
Brežněvova doktrína, pokusy vymanit se ze sovětského bloku v 50.–80. letech
Genocida v Kambodži, chilský experiment.
Rozpad sovětského bloku, příčiny a průběh.

24) Poválečný vývoj v ČSR

ČSR po skončení 2. sv. války, nový politický systém, dopady Benešových dekretů.
Únor 1948, ČSR za stalinismu, represe.
Vývoj po roce 1948, politické procesy, třetí odboj.
Deformace společnosti, socialistické hospodářství.
Destalinizace státu v 60. letech, hospodářské obtíže.

25) Československo a Česko v posledním půlstoletí

Pražské jaro, obrodný proces, invaze vojsk Varšavské smlouvy.
Normalizace, restaurace byrokratické diktatury.
Odpor proti totalitě (Charta 77, underground), sametová revoluce.
Pluralitní společnost, nové strany.
Transformace československé ekonomiky, kupónová privatizace.
Rozpad ČSFR, začlenění České republiky do evropských struktur.